

Bodø videregående skole, 8041 BODØ

Avdelingsleder
Studiespesialisering+påbygging
Gro Bendiktsen (e-post: groben@vgs.nfk.no)

August 2021

VG3 Påbygging til generell studiekompetanse

INFORMASJON OG VALGSKJEMA SKOLEÅRET 2021/2022

Velkommen som elev hos oss!

Du skal starte påbygging til generell studiekompetanse hos oss på Bodø videregående skole, og vi ser fram til å hjelpe deg med å fullføre skoleåret. Fag og undervisning kan være litt annerledes enn det du har hatt de siste årene, og for mange oppleves overgangen fra yrkesfag til ren teoriopplæring som krevende. Dersom du er innstilt på at dette blir et år med mye lesing og skrivning, vil vi legge til rette for at du skal få et godt skoleår hvor du kan legge grunnlaget for videre studier.

Når du begynner på skolen i høst, må du levere inn kopi av kompetansebevis for VG1 og VG2 hvis du har disse kursene fra et **annet** fylke enn Nordland. Dersom du har tatt fagbrev, vil vi gjerne ha en kopi av dette.

Vi har to løp til generell studiekompetanse for dere som har tatt yrkesfaglig utdanning. Variant 1 er for dere som kun har tatt Vg1 og Vg2 yrkesfag. Variant 2 er for dere som har tatt fagbrev og ønsker påbygging til generell studiekompetanse. Les informasjonen for den aktuelle varianten du skal ta før du ser på selve fagvalgskjemaet.

Variant 1 – ordinær påbygging til generell studiekompetanse (vg1 og vg2 yrkesfag som bakgrunn)

Fellesfag

De obligatoriske fellesfagene utgjør til sammen 25 t/pr. uke (norsk 10 t, historie 5 t, naturfag 3 t, matematikk 5 t og kroppsøving 2 t). Disse timene vil du ha sammen med klassen du kommer i.

Programfag

Alle elevene som hører inn under denne varianten må ha ett programfag på 5 t/pr. uke fra utdanningsprogrammet *studiespesialisering*, slik at timetallet blir 30 t/pr. uke. Hvis du tok

matematikk og/eller naturfag som del av YFF (yrkesfaglig fordypning) i Vg1 og/eller Vg2, blir fellesfagene redusert tilsvarende. Du må da velge **to** programfag for å fylle kravet om minst 30 timer på påbygging Vg3.

Som påbyggingsselev kommer du også til å ha klassens samarbeidstime. Denne timen er satt av til møter med kontaktlærer, til ulike klassesaker, karriereveiledning m.m. Denne timen regnes ikke inn i de 30 timene på Vg3, men tas ut som avspasering på slutten av skoleåret. 7. og 8. time på torsdager vil noen ganger brukes til undervisning, kurs og orientering om høyere utdanning.

Variant 2 – påbygging til generell studiekompetanse for dere med fagbrev

De obligatoriske fellesfagene utgjør til sammen 23 uketimer (norsk 10 t, historie 5 t, naturfag 3 t og matematikk 5 t). Disse timene vil du ha sammen med klassen du kommer i. **Du trenger med andre ord ikke kroppsøving og programfag slik de med variant 1 skal ha.**

Som påbyggingsselev kommer du også til å ha klassens samarbeidstime. Denne timen er satt av til kontakt med kontaktlærer, til ulike klassesaker, karriereveiledning m.m. Denne timen regnes ikke inn i de 30 timene på Vg3, men tas ut som avspasering på slutten av skoleåret. 7. og 8. time på torsdager vil noen ganger brukes til undervisning, kurs og orientering om høyere utdanning.

Fag du kan velge i 2021/22

Vi har følgende programfagstilbud for påbygging på Bodø videregående skole i år:

Faggruppe 1	Faggruppe 2
Medie- og informasjonskunnskap 1	Reiseliv og språk 1
Sosiologi og sosialantropologi gr. 1	Sosiologi og sosialantropologi gr. 2
Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1 gr. 1	Entreprenørskap og bedriftsutvikling 1 gr. 2
Informasjonsteknologi 2	Engelsk 1
Rettslære 1	

Dersom du må ta to programfag, må du velge **ett fag fra hver gruppe**. Vi gjør oppmerksom på at du må sette opp alternative ønsker i tilfelle førsteønsket ditt skaper kollisjoner i timeplanen.

Se fagoversikt neste side.

Fagbeskrivelser

ENGELSK 1 (5 t)

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- Bruke egnede lese-, lytte-, tale- og skrivestrategier tilpasset situasjon og formål
- Bruke et rikt og presist ordforråd av generell og fagspesifikk art på en hensiktsmessig og situasjonstilpasset måte både muntlig og skriftlig
- Anvende kunnskaper om ord, setningsbygging, tekstbinding og språkbruk for å forbedre eget språk og egne tekster
- produsere ulike muntlige og skriftlige situasjonstilpassede tekster med klart innhold og hensiktsmessig stil og struktur
- anvende hensiktsmessige kilder på en kritisk og etterrettelig måte
- lese og bruke ulike typer tekster på engelsk som utgangspunkt for egen språklæring og faglig refleksjon
- bruke ulike fagspesifikke tekster på engelsk med tema fra andre fag, som utgangspunkt for egen språklæring og faglig refleksjon
- analysere og tolke skjønnlitterære tekster på engelsk, inkludert selvvalgte tekster
- reflektere over språklige varianter i noen engelskspråklige land
- reflektere over innflytelsen til og bruken av det engelske språket i informasjons- og meningsutveksling globalt
- vise forståelse, selvstendig refleksjon og kritisk tenking i analyse av noen aktuelle samfunnsdebatter i engelskspråklige land
- utforske og presentere minst ett selvvalgt emne knyttet til språk, kultur, samfunn eller vitenskap ved kritisk bruk av engelskspråklige tekster og andre kilder

Eksamen: Elevene kan trekkes ut til skriftlig og/eller muntlig eksamen i faget.

Link til læreplanen: [Kompetansemål etter engelsk 1 - Læreplan i engelsk programfag \(ENG04-02\) \(udir.no\)](#)

SOSIOLOGI OG SOSIALANTROPOLOGI (5 t)

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- finne og vurdere informasjon for å analysere faglige spørsmål og problemstillinger
- vurdere samfunnsvitenskapelige teorier, metoder og tenkemåter, og bruke disse for å utforske sosiale og kulturelle fenomener og gjennomføre samfunnsfaglige undersøkelser
- gjøre rede for og reflektere over sosialisering som en livslang prosess
- drøfte årsaker til sosiale avvik og reflektere over og vurdere individuelle og kollektive reaksjoner
- drøfte ulike oppfatninger av begrepet kultur, og sammenligne kulturfenomener innad i og mellom kulturer
- analysere hvordan kulturer er stabile og i endring, og drøfte utfordringer og muligheter som følger av kulturelt mangfold
- gjøre rede for ulike former for makt og vurdere hvordan utøvelse av makt påvirker aktører, strukturer og handlinger
- drøfte hvordan medier, kommunikasjon og samhandling endrer seg i takt med utvikling av ny teknologi
- reflektere over årsaker til marginalisering i samfunnet og utforske og vurdere tiltak som kan motvirke utenforskap og fremme inkludering
- utforske og reflektere over mangfold og variasjoner i ulike urfolks kulturer og samfunnsliv
- drøfte betydningen av kulturforståelse og interkulturell kompetanse i et demokratisk og mangfoldig samfunn
- bruke teorier om lagdeling og klasser for å drøfte sosial ulikhet
- gjøre rede for forutsetninger for sosial mobilitet og drøfte konsekvenser av høy og lav sosial mobilitet i ulike samfunn og kulturer
- drøfte konsekvenser av ulik organisering av arbeid og vurdere betydningen av arbeid og produksjon for individ og samfunn
- vurdere ulike former for arbeidsdeling og drøfte sammenhenger mellom teknologi, produksjon og samfunnsendringer
- vurdere hvordan politiske ideologier behandler makt- og fordelingsspørsmål, og drøfte oppfatninger av rettferdighet og fordeling

- drøfte sammenhenger mellom sosiale prosesser og sosial ulikhet på individ- og samfunnsnivå, og muligheter for å skape bærekraftige samfunn

Eksamen: Du kan trekkes ut til muntlig eksamen i faget.

Link til læreplanen: [Kompetansemål - Læreplan i sosiologi og sosialantropologi \(POS04-01\) \(udir.no\)](#)

RETTSLÆRE 1 (5 timer)

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- reflektere over Noreg som rettsstat og vurdere maktfordeling, rettssikkerheit og legalitetsprinsippet i Noreg
- utforske og drøfte kva funksjon rettsreglane har i samfunnet
- utforske og bruke ulike rettskilder for å løyse juridiske problemstillingar
- identifisere partar, krav, rettsleg grunnlag og juridisk problemstilling, og gjennomføre juridisk drøfting for å komme fram til ein konklusjon
- utforske prinsippet om barnets beste og bruke sentrale reglar i barnelova
- bruke reglar om rettar og plikter mellom ektefellar og mellom sambuarar, og reglar som gjeld ved inngåing og oppløysing av ekteskap
- gjere greie for reglane om uskifte og bruke reglar om arv etter lov og testament
- gjere greie for rettar og plikter i arbeidslivet og bruke sentrale reglar om inngåing og avslutting av arbeidsforhold, varsling og trakassering
- bruke sentrale reglar om likestilling og diskriminering i samfunnet
- utforske grunnprinsippa i avtaleretten og forskjellen mellom ulike typar kjøp, og bruke sentrale reglar om pliktene og rettane til kjøparen og seljaren i samband med forbrukarkjøp og angrerett
- utforske og drøfte dagsaktuelle eller rettshistoriske juridiske problemstillingar

Eksamen: Du kan trekkes ut til muntlig eksamen i faget.

Link til læreplan: [Vurderingsordning - Læreplan i rettslære \(RTL01-04\) \(udir.no\)](#)

MEDIE- OG INFORMASJONSKUNNSKAP 1 (5 timer)

Mål for opplæringa er at eleven skal kunne

- finne, vurdere og bruke kjelder
- bruke medie- og kommunikasjonsfaglege teoriar i arbeid med faglege spørsmål, emne og problemstillingar
- reflektere over kva rolle media spelar for utviklinga av demokratiet i Noreg, og drøfte samanhengen mellom ytringsfridom og demokrati
- gjere greie for hovudlinjer i mediepolitikken i Noreg og drøfte samanhengar mellom mediestrukturen, mediepolitikken og den teknologiske utviklinga i dag
- planleggje og utvikle medieprodukt knytte til medieutvikling
- reflektere over mediebruk og vurdere korleis sosiale medium, og andre medium, kan påverke haldningar, identitet og sjølvforståing
- utforske kva rolle media har i korleis dei presenterer ulike grupper i samfunnet og reflektere over korleis urfolk og minoritetar er presenterte og representerte i media i Noreg
- reflektere over og vurdere etiske og juridiske utfordringar i ulike kommunikasjonssituasjonar og i eigne medieproduksjonar
- vurdere skiljet mellom faktabaserte ytringar og andre ytringar
- beskrive journalistisk arbeidsmetode og reflektere over denne i eigen medieproduksjon
- reflektere over omgrepet sjølvjustis i media og drøfte konsekvensar av brot på medieetiske normer
- reflektere over konsekvensar av uklare skilje mellom journalistikk og andre medieuttrykk
- gjere greie for ulike kommunikasjonsmodellar og bruke desse i analyse og produksjon av medietekstar

- reflektere over sammenheng mellom form og innhold i ulike typer mediefortellinger og utvikle ulike medieproduksjoner

Eksamen: Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen.

Link til læreplanen: [Kompetansemål etter medie- og informasjonskunnskap 1 - Læreplan i medie- og informasjonskunnskap \(MIN01-03\) \(udir.no\)](#)

ENTREPRENØRSKAP OG BEDRIFTSUTVIKLING 1 (5 timer)

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke kilder, teorier og modeller i arbeid med faglige spørsmål, emner og problemstillinger
- utforske ulike kreativitetsprosesser og utvikle forretningsideer
- utforske og bruke ulike innovasjonsprosesser ved etablering av virksomheter
- utvikle forretningsmodeller og vurdere opp mot bærekraftig utvikling
- utforske og vurdere hvordan samhandling påvirker innovasjon og utvikling
- sammenligne og vurdere informasjon om markeder, kjøpsatferd og segmenter for å ta beslutninger
- gjennomføre situasjonsanalyse, vurdere utviklingsmuligheter og sette mål i en oppstartsfase
- utforske og bruke ulike konkurransemidler i en oppstartsfase
- vurdere og velge selskapsformer ut fra risiko og ansvar ved etablering
- reflektere over hva som kjennetegner en god leder i etableringsfasen, og hvordan leder og medarbeidere samhandler og setter sammen gode team
- beregne og vurdere pris og kapitalbehov, utarbeide budsjett og vurdere finansieringsmuligheter med tanke på risiko og ansvar for en ny virksomhet
- lese regnskap og nøkkeltall for å vurdere en virksomhets lønnsomhet
- reflektere over hva entreprenøriell kompetanse er, og vurdere hva det har å si for utvikling av virksomheter

Eksamen: Elevene kan trekkes ut til muntlig-praktisk eksamen med forberedelsesdel.

Link til læreplanen: [Kompetansemål etter entreprenørskap og bedriftsutvikling 1 - Læreplan i entreprenørskap og bedriftsutvikling \(ENT01-03\) \(udir.no\)](#)

REISELIV OG SPRÅK 1 (5 timer)

Språk og kultur

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samtale om kulturelle og språklige erfaringer knyttet til forskjellige geografiske områder
- drøfte sider ved tradisjoner, levemåter, verdier og normer i Norge og i andre land
- gjøre rede for betydningen av kulturkunnskap i formidling av opplevelser og destinasjoner
- finne opplysninger og presentere innholdet i sammensatte reiselivstekster på norsk/samisk og minst ett annet språk
- bruke situasjonstilpasset skriftlig og muntlig engelsk i sosiale, reiselivsfaglige og interkulturelle sammenhenger
- tilpasse språkbruken i noen grad til ulike kommunikasjonssituasjoner på norsk/samisk og et annet språk
- samtale om aktuelle og tverrfaglige emner knyttet til reiseliv på norsk/samisk og minst ett annet språk
- beskrive og vurdere hvordan atferd, klesdrakt, språkbruk og kroppsspråk kan tilpasses ulike situasjoner i vertskapsrollen
- informere ulike målgrupper på norsk/samisk og et annet språk om nasjonale og internasjonale turistattraksjoner
- bruke ulike internasjonale målesystemer og gjøre valutaberegninger
- bruke digitale verktøy og andre hjelpemidler i informasjonsinnhenting og kommunikasjon

Reiselivsproduktet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- beskrive det helhetlige reiselivsproduktet på en destinasjon og vurdere destinasjonens konkurransedyktighet

- drøfte hvordan ulike rammevilkår kan påvirke reiselivsnæringen, og hvordan reiseliv kan inngå i ulike næringskombinasjoner
- gjøre rede for sentrale nasjonale og internasjonale organisasjoner i reiselivet
- utarbeide og presentere en enkel markedsplan for et reiselivsprodukt
- vurdere ulike markedssegmenter med tanke på et reiselivsprodukt
- planlegge og gjennomføre muntlig guiding på en destinasjon på norsk/samisk og minst ett annet språk
- vurdere prinsipper for bærekraftig bruk av naturen på en destinasjon i reiselivssammenheng
- gjøre rede for allemannsretten og vurdere forholdet mellom reiselivsnæringen og hensynet til naturbaserte næringer
- bruke informasjon om geografiske og kulturelle forhold i markedsføringsarbeid
- bruke behovs- og motivasjonsteori i analyse av ulike reiselivsprodukter
- identifisere kjennetegn ved lokale, nasjonale og internasjonale markedssegmenter i reiselivsnæringen
- gjøre rede for bærekraftig utvikling av en destinasjon
- forklare servicemedarbeiderens rolle i tjenesteproduksjon
- bruke kommunikasjons- og presentasjonsteknikker og digitale verktøy i presentasjoner på norsk/samisk og minst ett annet språk

Eksamen: Elevene kan trekkes ut til muntlig eksamen.

Link til læreplanen: [Læreplan i reiseliv og språk - programfag i utdanningsprogram for studiespesialisering \(RSP1-01\)](https://www.udir.no/utdanning/programforstudier/programforstudier-2020/programforstudier-2020-01) (udir.no)

INFORMASJONSTEKNOLOGI 2 (5 t)

Planlegging og dokumentasjon

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- spesifisere og begrunne funksjonelle krav til planlagte IT-løsninger
- velge og bruke relevante teknikker og verktøy for planlegging og utvikling av IT-løsninger
- lage brukerveiledninger for IT-løsninger
- gjøre rede for hvordan IT-løsninger utvikles i samarbeid mellom personer, og hvilke krav det setter til planleggings- og utviklingsprosessen
- forklare hensikten med teknisk dokumentasjon og lage slik dokumentasjon for IT-løsninger, med spesiell vekt på å dokumentere grensesnitt mellom ulike delsystemer

Programmering

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- lese og bruke dokumentasjon og kode
- definere variabler og velge hensiktsmessige datatyper
- tilordne uttrykk til variabler
- programmere med enkle og indekserte variabler eller andre kolleksjoner av variabler
- programmere med valg og gjentakelser
- lage egne og bruke egne og andres funksjoner eller metoder med parametere
- programmere funksjoner eller metoder som blir aktivisert av hendelser
- utvikle og sette sammen delprogrammer
- teste og finne feil i programmer ved å bruke vanlige teknikker
- gjøre rede for hensikten med objektorientert utvikling og begrepene klasse, objekt og arv

Multimedieutvikling

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- planlegge og utvikle multimedieapplikasjoner ved å kombinere egne og andres multimedieelementer av typene tekst, bilde, lyd, video og animasjoner
- bruke programmeringsspråk i multimedieapplikasjoner

- vurdere og bruke relevante filformater for tekst, bilde, lyd, video og animasjoner
- vurdere multimedieprodukter med hensyn til brukergrensesnitt og funksjonalitet

Eksamen: Elevene kan trekkes ut til skriftlig eller muntlig-praktisk eksamen.

Link til læreplanen: [Læreplan i informasjonsteknologi - programfag i utdanningsprogram for studiespesialisering \(INF1-01\) \(udir.no\)](#)

På neste side finner du et fagvalgsskjema som må fylles ut og sendes meg innen 20. august 2021.

Med vennlig hilsen

Gro Bendiktsen
Avdelingsleder Studiespesialisering+påbygging

FAGVALG – Påbygging til generell studiekompetanse

skoleåret 2021/22

Svar fagvalg.

Innsendingsfrist: *fredag 20. august 2021*

Bodø videregående skole
v/avdelingsleder Studiespesialisering Gro Bendiktsen
E-post: groben@vgs.nfk.no

Navn:	Fødselsdato:
Noen har hatt ekstra matematikk og/eller naturfag i YFF. Kryss av om du har hatt ekstra: Matematikk ☐ Naturfag ☐	Eventuelle andre påbyggingsfag som du har fullført:
Tidligere utdanningsprogram på Vg1: Skole:	Tidligere utdanningsprogram på Vg2: Skole:
Fagbrev ☐ Fagområde:	Dersom du har fagbrev, trenger du ikke velge programfag.

For de som trenger ett fag:

Ønsker faget

Alternativt

For de som trenger to fag:

Ønsker fagene og

Alternativt og

Jeg har fagbrev og trenger ingen programfag